

توقف خودروهای سنگین در توقفگاه جدید شهر

جعفر شمس، مدیرعامل سازمان مدیریت حمل‌ونقل بار درون شهری مشهد، از پیشرفت ۷۰درصدی توقفگاه جاده میامی خبر داد

برنامه‌ریزی هوشمند برای تردد خودروهای سنگین

● ماجرای بار و جابه‌جایی آن اصلا چه ارتباطی به شهرداری دارد و فلسفه تشکیل سازمان حمل‌ونقل بار در دل شهرداری‌ها چیست؟

سؤال اینجااست که چه کسی باید افرادی را سامان دهی کند که کار حمل‌ونقل بار انجام می‌دهند و چه کسی مسئول رسیدگی به اتفاق‌هایی است که شاید برای آن بار و کالا بیفتد. وجود سازمان حمل‌ونقل بار به مردمی که قصد دارند کالا در شهر جابه‌جا کنند آسایش خاطر می‌دهد. در این سیستم ماشین‌ها راننده بررسی و تأیید می‌شود و اگر تخلفی رخ بدهد امکان پیگیری دارد. ما به مردم این اطمینان را می‌دهیم که اگر از خودرو لیبیل‌دار استفاده کردند، ماشین استانداردهای لازم فنی را دارد، راننده هم دوره آموزشی گذرانده است، سوءپیشینه ندارد و به هر دلیلی اتفاقی بیفتد، در سازمان حمل‌ونقل بار رد و نشانی از این راننده و ماشین پیداست.

● جدا از ثبت و شناسایی خودروهای بار، وظیفه ترافیکی هم در قبال این خودروها به‌ویژه ماشین‌های سنگین برعهده شما هست یا نه؟

بله، ما وظیفه ترافیکی هم داریم و اصلا مدل ترافیک ماشین باری با ماشین شخصی الگوی متفاوتی دارد و برای ترافیک شهر بسیار مهم است. فرض کنید یک تریلی وارد هسته مرکزی شهر و به هر دلیلی متوقف شود، آن هم در پیک حضور مسافر، این تریلی هجده متری کل فضای فکری زائر و وجهه شهر را به هم می‌ریزد. برای همین وظیفه ترافیکی سازمان حمل‌ونقل بار بسیار مهم است و ما باید برای همه موضوع‌های ترافیکی مربوط به ماشین‌های باری برنامه‌ریزی کنیم. به این موضوع فکر کردیم و گفتیم اگر خودرویی قرار است از مشهد عبور کند، آن را طوری هدایت می‌کنیم که وارد شهر نشود، چون کامیونی که وارد شهر می‌شود به شهر آسیب می‌زند، باعث ترافیک و تصادف و هزار و یک اتفاق دیگر می‌شود و به همین دلیل یکی از وظایف اصلی سازمان حمل‌ونقل بار هدایت همین خودروها به کنار گذر شمالی برای عبور از شهر است.

● آیا برای آن دسته از ماشین‌های سنگین که مقصدشان مشهد است و باید در شهر تردد کنند، ضوابط و قوانین خاصی وجود دارد؟ برای آن شیوه‌نامه نوشته شده است؟ شهرداری برای ماشین‌های بزرگ باری که مقصدشان شهر مشهد است نیز دستورالعملی دارد. این موضوع برای اولین بار در مشهد اجرا و بعد به دیگر نقاط کشور تسری داده شد. این شیوه‌نامه به طرح محدوده‌های زمانی و مکانی معروف شد تا به صورت هوشمندانه ساعت‌های اوج ترافیک بر اساس اهمیتش در نقاط مختلف شهر استخراج شود و سپس به صاحبان خودروهای باری اعلام می‌کنیم که در این ساعت‌ها حق حضور در این خیابان‌ها و آن ترافیک را ندارند. مشهد بر اساس این طرح سه محدوده قرمز و زرد و سبز دارد. محدوده قرمز، بافت اطراف حرم مطهر رضوی است که نظارت‌های ما در این محدوده بسیار شدید است و با شرایط خاص اجازه تردد داده می‌شود. محدوده زرد، رینگ صدمتری شهر و داخل آن و محدوده سبز هم بیرون از رینگ صدمتری است که تردد آزاد است.

شهروندان از خودروهای باری تأییدشده استفاده کنند

● گفتید که یکی از اهداف تشکیل این سازمان؛ سامان‌دهی خودروهای بار و دادن آرامش خاطر به مردم برای استفاده از این خودروهاست. مردم چقدر از این ماجرا شناخت دارند و برای جابه‌جایی به این موضوع توجه می‌کنند تا از خودرو تأیید شده از سوی سازمان حمل‌ونقل بار استفاده کنند؟

باید بگویم تا شناخت کامل مردم از خدمات این سازمان، فاصله زیادی داریم. مردم هنوز فکری می‌کنند که آن لیبیل، کارکرد درون سازمانی دارد، در صورتی که برعکس است و شاید ما در بررسی‌ها و مطالعات خود اشتباه عمل کرده باشیم. شاید این لیبیل موضوع مدنظر ما را در ذهن مردم تداعی نمی‌کند. نکته مهم این است که باید بین وانتی که رصد و ثبت شده با دیگری تفاوت وجود داشته باشد و این تفاوت را هم مردم باید رقم بزنند. هنوز جا دارد در این موضوع بیشتر با مردم تعامل کنیم.

● طبق قانون همه خودروهای باری سبک‌وسنگین که می‌خواهند در شهر فعالیت کنند باید از شما مجوز بگیرند، اما چه ضمانت اجرایی برای تن‌دادن صاحبان این خودروها به قانون وجود دارد؟

ما برای این موضوع دستورالعمل حمل‌ونقل بار درون شهری مصوبه وزارت کشور را داریم که سال ۹۴ ابلاغ شد و بر اساس آن هر خودرو حمل‌ونقل بار که می‌خواهد داخل شهر فعالیت کند باید از شهرداری مجوز بگیرد. یک سری چیزها را هم به این موضوع گره زده‌اند، مثل سوخت و براین اساس سیاست توزیع سوخت برای آن‌ها قرار است در آینده نزدیک بر اساس پیمایش تعیین شود و از آنجایی که تهیه گازوئیل آزاد سخت است، صاحبان این خودروها مجبور به دریافت پروانه فعالیت و اشتغال هستند تا سهمیه سوختشان دچار مشکل نشود.

عکس: جواد کرمایی/شهرآر

هوشمندسازی نظارت بر حمل بار در شهر نیز دستورکار دیگر این سازمان است و توانسته در سال‌های اخیر سازمان‌دهی مناسبی در این حوزه داشته باشد و حالا با همکاری دانش‌بنیان‌ها قرار است حمل‌سپتاژ را به صورت هوشمند کنترل کنند. جعفر شمس، مدیرعامل سازمان مدیریت حمل‌ونقل بار درون شهری مشهد، در گفت‌وگویی مفصل با شهرآر.آ، افزون بر تشریح اقدامات این سازمان در حوزه رفع مشکلات معیشتی

حل مشکل بیمه تکمیلی و معیشت رانندگان

● یعنی قرار است چه رفاهیهایی به راننده‌های خودروهای حمل‌ونقل بار بدهید؟ ببینید، راننده‌های حمل‌ونقل بار درخواست‌هایی از ما دارند که امکان پیگیری دارد، مانند بیمه تکمیل درمان و رسیدگی به موضوع‌های مربوط به سلامت آن‌ها. سیاست سازمان حمل‌ونقل بار در این باره این است که برویم سراغ محل‌هایی که آن‌ها تجمع می‌کنند و شاخص‌های سلامت آن‌ها را رایگان کنترل کنیم و در صورت وجود مشکل به آن‌ها اخطار بدهیم. موضوع بیمه تکمیل درمان را به‌زودی به سرانجام می‌رسانیم و بیمه‌های خویش فرما هم طبق تفاهم‌نامه‌ای که با سازمان تأمین اجتماعی امضا شد، انجام خواهد شد. اما در کنار آن به‌حوزه‌های معیشتی هم ورود خواهیم کرد و بسته‌های اعتباری برای راننده‌ها تعریف و اجرایی کردیم تا بخشی از دغدغه‌های اقتصادی آن‌ها را برطرف کنیم. اگر کارمندی یک هفته نتواند سرکار برود هیچ اتفاقی نمی‌افتد و سرمایه حقوقش را می‌گیرد، اما اگر این اتفاق برای یک راننده بیفتد، پولش تمام می‌شود. ما در حوزه معیشتی، تأمین قطعه و تعمیر خودرو تفاهم‌نامه‌ای با دو بانک امضا کردیم که پنج موضوع را در برمی‌گیرد و همه ۴۸ هزار عضو خانواده حمل‌ونقل بار شهرداری که از ما پروانه

فعالیت و اشتغال دریافت کردند می‌توانند از این خدمات استفاده کنند. یکی از این امکانات، کارت اعتباری ۷ میلیون تومانی است با نرخ سود ۲ درصد که راننده با دریافت این کارت می‌تواند از همه فروشگاه‌های بزرگ شهر مشهد که ارزاق ارائه می‌کنند، خرید کند. مزیت این کارت اعتباری این است که پس از پایان اقساط دوباره شارژ خواهد شد و تضمین آن فقط یک برگ چک است. با همکاری ایران خودرو امکان دیگری مهیا شده که همه رانندگان دارای مجوز که ماشینشان از محصولات ایران خودرو است می‌توانند با دریافت ایساو کارت که ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار دارد و سود آن حداقلی است خدمات دریافت کنند. ضمن اینکه از این کارت برای تعمیر خودرو در نمایندگی می‌توانند استفاده کنند. یکی دیگر از بسته‌های رفاهی که برای رانندگان حمل‌ونقل بار آماده شده، یک وام ۵۰ میلیون تومانی با کارمزد صفر درصد برای خرید کالا و خدمات مورد نیازشان است، از بیمه ماشین گرفته تا لوازم خانگی و... ● در این میان برای هزینه‌های مربوط به سازمان خودتان هم تخفیف‌هایی در این باشگاه رفاهی قائل خواهید شد؟ قبلا معوقات و جریمه‌ها و هزینه‌های مربوط به

دارد، از سبک تا سنگین. باید چه تعداد نیروی بازرسی داشته باشیم که بتوانیم آن‌ها را رصد کنیم و اصلا به کارگیری این همه نیرو ممکن نیست و باید به سمت هوشمندسازی برویم. در مدل هوشمند راننده‌ای که مجوز ندارد پیامک ارشادی دریافت می‌کند و از طرف دیگر پروانه اشتغال و

● قصد ندارید این فرایند دریافت پروانه و نظارت را در سال‌های آینده هوشمند کنید؟ سال ۱۴۰۲ می‌خواهیم سیستم جدیدی از نظارت را داشته باشیم. الان چیزی نزدیک به ۱۰۰ هزار خودرو باری در مشهد وجود

ساخت ۳۰ هزار هکتار توقفگاه در شهر

● از حدود پانزده سال پیش ساخت توقفگاه برای خودروهای باری سنگین در شهرها به شهرداری‌ها سپرده شد و بعد از تشکیل سازمان حمل‌ونقل بار در یک دهه پیش این کاریکی از وظایف این سازمان شد. مشهد تا امروز فقط یک توقفگاه در غرب داشت و چندی پیش خبر دادید که ساخت یک توقفگاه دیگر در جاده میامی آغاز شده است. آن پروژه الان در چه مرحله‌ای است؟

در ۱۰ سال گذشته شهرداری و سازمان حمل‌ونقل بار یعنی حدود سه هکتار، اما در پروژه‌ای که ما کلید زدیم قرار است یک توقفگاه به مساحت چهار هکتار در جاده میامی احداث شود. منطقه‌ای که بیشترین تردد خودروهای سنگین به‌ویژه خودروهای سپتاژ و حمل زباله در آن انجام می‌شود. پیشرفت فیزیکی توقفگاه حدود ۷۰ درصد است و فاز یک آن در شش ماهه نخست امسال به بهره‌برداری می‌رسد. برای تملک زمین توقفگاه میامی چیزی نزدیک به ۱۸۰ میلیارد تومان هزینه شده است و حدود ۴۰ میلیارد تومان هم صرف آماده‌سازی آن خواهد شد.

● در این مورد خاص امکان حضور و نقش‌آفرینی بخش خصوصی وجود دارد؟

ما از حضور بخش خصوصی برای ساخت توقفگاه استقبال می‌کنیم. اگر یک نفر زمینی بلا استفاده دارد که دسترسی خوبی به شریان‌های اصلی دارد و حداقل دو هکتار است می‌تواند به این کار اختصاص دهد و سازمان حمل‌ونقل بار هم آن را تجهیز خواهد کرد تا مالک با کاربری توقفگاه از آن بهره‌برداری کند.

حل معضل تخلیه بار سپتاژ با هوشمندسازی

● مشهد یک معضل قدیمی دارد و آن هم تخلیه غیرقانونی ماشین‌های سپتاژ است. راه‌های زیادی هم برای کنترل آن امتحان شد که چندان فایده‌ای نداشت. بعد از دو دهه به یک راه‌حل منطقی برای حل‌وفصل آن رسیدید؟

معضل قدیمی مشهد، تخلیه غیرقانونی ماشین‌های سپتاژ است و نزدیک دو دهه است که مشکل این‌ها حل نشده است. ولی ما برای این موضوع راه‌حل قطعی داریم. یک شرکت دانش‌بنیان قطعه‌ای را در اختیار ما گذاشت که روی اکسل خودرو نصب می‌شود و وزن لحظه‌ای خودرو را نشان می‌دهد. مثلاً وزن یک خودرو در حالتی که باری ندارد هفت تن است و در جایی که این عدد به ۹ تن برسد، نشان می‌دهد که خودرو بار زده است، هم موقعیت برای من ارسال می‌شود و هم سرعت. موقعیت مکانی تصفیه‌خانه‌ها روی نقشه مشخص شده است و اگر در آن منطقه که به اصطلاح سبز است سپتاژ تخلیه شود مشکلی وجود ندارد، اما اگر تراکنش قرمز برای سامانه ارسال شود، به سرعت راننده را احضار می‌کنیم و در صورت تکرار تخلف، پروانه فالیتش لغو خواهد شد. خوشبختانه دادستانی و فرمانداری پای این کار هستند و همه خودروهایی که در حوزه سلامت کار می‌کنند، مثل خودروهای سپتاژ و حمل نخاله باید آن را نصب کنند و موضوع سوخت را هم به این ماجرا گره زدیم. اکنون باتوجه به اینکه تعیین اختصاص سهمیه سوخت به نصب این دستگاه وابسته است، در صورت بروز عیب و ایراد خودشان برای رفع آن به سرعت مراجعه خواهند کرد.

شرایط آسان خرید موتور برقی در مشهد

● تسهیلات برای واگذاری موتور برقی یکی از اقدامات مورد توجه مدیریت شهری در موضوع گسترش هوای پاک بود، مبنای این اقدام چه بود؟

یکی از شعارهای مهم شورای ششم در حوزه حمل‌ونقل، حمل‌ونقل کرامت‌محور است. در مدلی که برای موتور برقی طراحی شد، مبناراً مردم گذاشتیم و شرایط را طوری تعیین کردیم که برای آن‌ها آسان و راحت باشد. مردم با یک وام ۴ درصد تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان و بدون پیش‌پرداخت می‌توانند صاحب موتور برقی شوند. هدف ما ۱۰۰ هزار موتور برای سه سال است و استقبال مردم در دو ماه گذشته بسیار خوب بوده است، به حدی که تولیدکننده یکی از همین موتورهای برقی که در طرح ما حضور دارد از ابتدای سال و تا پیش از اجرای طرح فقط چهار موتور فروخته بود، اما امروز بیش از ۱۲۶ موتور از محصولاتش به فروش رفته است، آن هم فقط در یک ماه. چند تولیدکننده دیگر هم موجودی انبارشان در مشهد تمام شده است که این نشان می‌دهد مردم به این طرح اقبال نشان داده‌اند. بانک مهر ایران ۶ هزار میلیارد ریال اعتبار تسهیلات برای این کار به ما اختصاص داده است و وزارت کشور در نامه‌ای مشهد را به‌عنوان پایلوت موتور برقی ما معرفی کرد.

توقفگاه

توقفگاه برای خودروهای باری سنگین در

شهرها به شهرداری‌ها سپرده شد و بعد از

تشکیل سازمان حمل‌ونقل بار در یک دهه

پیش این کاریکی از وظایف این سازمان شد. مشهد تا امروز

فقط یک توقفگاه در غرب داشت و چندی پیش خبر دادید که

ساخت یک توقفگاه دیگر در جاده میامی آغاز شده است. آن

پروژه الان در چه مرحله‌ای است؟

در ۱۰ سال گذشته شهرداری و سازمان حمل‌ونقل بار

یعنی حدود سه هکتار، اما در پروژه‌ای که ما کلید

زدیم قرار است یک توقفگاه به مساحت چهار هکتار

در جاده میامی احداث شود. منطقه‌ای که بیشترین

تردد خودروهای سنگین به‌ویژه خودروهای سپتاژ و

حمل زباله در آن انجام می‌شود. پیشرفت فیزیکی

توقفگاه حدود ۷۰ درصد است و فاز یک آن در شش ماهه

نخست امسال به بهره‌برداری می‌رسد. برای تملک

زمین توقفگاه میامی چیزی نزدیک به ۱۸۰ میلیارد

تومان هزینه شده است و حدود ۴۰ میلیارد تومان هم

صرف آماده‌سازی آن خواهد شد.

● در این مورد خاص امکان حضور و نقش‌آفرینی بخش

خصوصی وجود دارد؟

ما از حضور بخش خصوصی برای ساخت توقفگاه

استقبال می‌کنیم. اگر یک نفر زمینی بلا استفاده

دارد که دسترسی خوبی به شریان‌های اصلی دارد و

حداقل دو هکتار است می‌تواند به این کار اختصاص

دهد و سازمان حمل‌ونقل بار هم آن را تجهیز خواهد

کرد تا مالک با کاربری توقفگاه از آن بهره‌برداری کند.

● مشهد یک معضل قدیمی دارد و آن هم تخلیه غیرقانونی

ماشین‌های سپتاژ است. راه‌های زیادی هم برای

کنترل آن امتحان شد که چندان فایده‌ای نداشت.

بعد از دو دهه به یک راه‌حل منطقی برای حل‌وفصل

آن رسیدید؟

معضل قدیمی مشهد، تخلیه غیرقانونی ماشین‌های

سپتاژ است و نزدیک دو دهه است که مشکل این‌ها

حل نشده است. ولی ما برای این موضوع راه‌حل

قطعی داریم. یک شرکت دانش‌بنیان قطعه‌ای را در

اختیار ما گذاشت که روی اکسل خودرو نصب می‌شود

و وزن لحظه‌ای خودرو را نشان می‌دهد. مثلاً وزن

یک خودرو در حالتی که باری ندارد هفت تن است

و در جایی که این عدد به ۹ تن برسد، نشان می‌دهد

که خودرو بار زده است، هم موقعیت برای من ارسال

می‌شود و هم سرعت. موقعیت مکانی تصفیه‌خانه‌ها

روی نقشه مشخص شده است و اگر در آن منطقه که

به اصطلاح سبز است سپتاژ تخلیه شود مشکلی وجود

ندارد، اما اگر تراکنش قرمز برای سامانه ارسال شود،

به سرعت راننده را احضار می‌کنیم و در صورت تکرار

تخلف، پروانه فالیتش لغو خواهد شد. خوشبختانه

دادستانی و فرمانداری پای این کار هستند و همه

خودروهایی که در حوزه سلامت کار می‌کنند، مثل